

A PRÉDIKÁTOR KÖNYVE 7-12.

Salamon ezt a könyvet az élete vége felé írta, miután az élet minden területén kereste a beteljesülést: a gazdagságban, az építkezésekben, az élvezetekben és a hírnévben.

Miután kipróbált mindent, arra a következtetésre jutott, hogy az élet egy csalódás és egy üresség.

Salamon azt a hibát követte el, hogy az élet értelmét a „nap alatt” kereste, és ha valaki az élet értelmét a nap alatt keresi, akkor rájön, hogy az élet egy tévedés, és hogy nincs értelme élni, mert minden csalódást és ürességet okoz.

De Isten nem a „nap alatti” életet szánta az embernek, hanem az volt a célja, hogy az ember a valódi életét az Ő Fiában vetett hitben élje. Az 1Jánosban ezt olvashatjuk:

Ez a bizonyágtétel pedig az, hogy Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az ő Fiában van.

Akié a Fiú, azé az élet;

Ez az igazi élet: valódi értelmet és célt a Jézus Krisztusban levő életben lehet csak találni.

A Jézus Krisztus nélkül leélt élet, a lelki élet hiánya az állatok életének dimenziójába vezet, amelynek központja a test-tudat lesz. És ez elvezeti az embert a kétségbeeséshez.

A mai filozófia eljutott arra a következtetésre, hogy az ember az élet értelmének keresése nyomán kétségbe van esve, mert azt látja, hogy az élet reménytelen. Ezért a filozófusok azt mondják, hogy az ember egy hitlépéssel el kell jusson egy értelmén túli vallásos megtapasztaláshoz, amely megmentheti őt a valóság miatti kétségbeesésétől.

Salamon is erre a következtetésre jutott, miután mindent kipróbált. Visszatérő kifejezése, hogy *Igen nagy hiábavalóság - mondja a Prédikátor -, igen nagy hiábavalóság! Minden hiábavalóság!*

Istent mellőzve az Ő következtetései az emberi természet következtetései, ezért nem lehet őket biblikus tanítás alapjaivá tenni. Tehát nem Isteni bölcsesség szól belőle, hanem az ember bölcsessége, aki így Isten nélkül reménytelen.

Az 5Mózesben, amikor Isten Mózesnek átadta a Tízparancsolatot, már akkor előre látta, hogy eljön Izrael történelmében az az idő, amikor királyt akarnak maguknak választani, és már nem lesz nekik elég az, hogy Isten uralkodik fölöttük. Ezért Isten még a mózesi törvényekbe iktatta a királyokra vonatkozó törvényeket is.

Az 5Mózes 17:14-től ezt olvashatjuk:

Ha majd bemégy arra a földre, amelyet Istened, az ÚR ad neked, és birtokba veszed, és ott laksz, és ezt mondod: Királyt akarok emelni magam fölé, mint a körülöttem levő többi népek,

csak azt emeld magad fölé királlyá, akit Istened, az ÚR kiválaszt. Atyádfiai közül emelj királyt magad fölé; nem tehetsz magad fölé idegen embert, aki nem atyádfia!

Csak sok lovat ne tartson, és ne vigye vissza a népet Egyiptomba, hogy sok lovat szerezzen, mert az ÚR megmondotta nektek, hogy ne térjete vissza többé azon az úton.

Ne legyen sok felesége, hogy szíve el ne hajoljon, nagyon sok ezüstöt és aranyat ne gyűjtsön.

Amikor királyi trónjára ül, írassa le magának e törvény másolatát abból a könyvből, amely a lévita-papoknál van.

Legyen az nála, és olvassa azt egész életében, hogy megtanulja félni Istenét, az URat; őrizze meg ennek a törvénynek minden igéjét, és teljesítse mindezeket a rendelkezéseket.

Ne legyen gőgös a szíve atyjafiaival szemben, és ne térjen el ettől a parancsolattól se jobbra, se balra, hogy hosszú ideig uralkodhasson ő is meg a fiai is Izráelben.

A 17.-ik versben azt mondja, hogy ne legyen sok felesége, hogy a szíve el ne hajoljon. Nagyon prózainak tűnik, de Isten ismeri az emberi természetet. Isten a törvényeit a mi okulásunkra írta.

Most pedig nézzük meg, hogy mit olvashatunk a Királyok első könyvében, a 10:14-ben
Annak az aranynak a súlya, amely Salamonhoz egy évben befolyt, hatszázhatvanhat talentum volt, azon kívül, ami az árusoktól és a kereskedők jövedelméből, valamint az arab királyoktól és a birodalom helytartóitól befolyt.

Csináltatott Salamon király kétszáz hosszú pajzsot vert aranyból; mindegyik hosszú pajzshoz hatszáz sekel aranyat használtak fel.

Továbbá háromszáz kerek pajzsot vert aranyból; mindegyik kerek pajzshoz három mina aranyat használtak fel. Ezeket a király a Libánon-erdő palotában helyezte el.

Csináltatott a király egy nagy elefántcsont trónt, és bevonatta színarannyal.

...

Salamon király minden ivóedénye aranyból volt, a Libánon-erdő palota minden edénye is tiszta aranyból volt, nem ezüstből, mert azt semmire sem becsülték Salamon idejében.

...

A király elérte, hogy annyi lett Jeruzsálemben az ezüst, mint a kő, és annyi lett a cédrus, mint amennyi a vadfügefa az alföldön.

Salamonnak Egyiptomból...

Salamon már eddig is elégtelent kell kapjon ebből a leckéből, majd a 11.-ik fejezetben olvassuk:

Salamon király sok idegen asszonyt szeretett a fáraó leányán kívül, móábiakat, ammóniakat, edómiakat, szidóniakat és hettitákat,

olyan népekből valókat, amelyekről ezt mondta az ÚR Izráel fiainak: Ne keveredjete közéjük, és ők se keveredjenek közétek, mert az ő isteneikhez hajlítják szíveteket! Ezekhez ragaszkodott Salamon szerelemmel.

Volt neki hétszáz főrangú és háromszáz másodrangú felesége. Feleségei elhajlították a szívét.

Isten négyszáz évvel korábban figyelmeztetett erre! Salamon azt hitte, hogy okosabb Istennél, azt hitte, hogy Isten törvénye rá már nem vonatkozik. De senki sem kivétel. Isten jobban ismeri az emberi természetet, mint mi magunk. A törvényeit azért adta, hogy megvédjen minket, hisz Ő tudja, hogy mik lesznek a következményei ezen törvények megszegésének.

Így történt, hogy Salamonnak a szívét vénségére más istenekhez hajlították feleségei, és szíve nem volt teljesen Istené, az ÚRÉ, mint volt apjának, Dávidnak a szíve.

Mert Salamon Astóretet, a szidóniak istenét és Milkómot, az ammóniak bálványát követte.

Így olyan dolgot tett Salamon, amit rossznak lát az ÚR, és nem követte olyan tökéletesen az URat, mint apja, Dávid.

Akkor épített Salamon áldozóhalmot a Jeruzsálemmel szemben levő hegyen Kemósnak, a móábiak bálványának és Moloknak, az ammóniak bálványának.

Így tett Salamon a többi idegen asszonya kedvéért is, akik a maguk isteneinek tömjéneztek és áldoztak.

Mindig, amikor egy új feleséget vett magának, akkor egy újabb bálvány került fel a hegyoldalba, és ezt láthatta egész Izrael.

Salamon tehát elfordította a szívét Istentől, és ezáltal elvesztette életének értelmét és célját. Öreg emberként írja ezt a könyvet, amikor már Izrael Jehovájának tudata eltűnt a fejéből. Ezért nem lehet az általa levont következtetéseket biblikus igazságokként kezelni.

Isten kijelentette a római levélben, hogy az emberek saját értelmük alapján bölcsnek gondolták magukat, de ostobák lettek. Minden esetben ez az eredménye annak, ha Isten nélkül keressük az élet értelmét.

A Prédikátor könyvének 7.-ik fejezete egy példabeszéd-sorozat. Salamon tele volt az ilyenekkel, hisz ő maga írta a Píldabeszédek könyvének nagy részét is.

Jobb a hírnév a drága olajnál, és a halál napja a születés napjánál.

Ez utóbbi mondat egy eléggé cinikus emberre utal, aki Jézus Krisztus nélkül nem lát értelmet az életben.

Jobb olyan házba menni, ahol gyászolnak, mint olyanba, ahol mulatnak, hiszen így lesz vége minden embernek. Szívlelje meg ezt, aki él!

Többet ér a bánat, mint a nevetés, ha a szomorú arc mellett jobbá lesz a szív.

A bölcsök a gyászolók házára gondolnak, az ostobák pedig a vigadozók házára.

Elég pesszimisztá módon szemléli az életet, hisz az Úr nélkül nincs igazi öröm, és mivel ő Isten nélkül kereste a kielégülést, végül megkeseredett öreg emberré vált.

Jobb a bölcsök dorgálását hallgatni, mint ha az ostobák énekét hallgatja valaki.

Mert olyan az ostoba nevetése, mint a tövis ropogása a fazék alatt. Ez is hiábavalóság!

Az elnyomás oktalanná teszi a bölcsöt, és az ajándék megrontja a szívét.

Jobb valaminek a befejezése, mint az elkezdése. Jobb türelmesnek lenni, mint kevélynek.

Ne bosszankodj föl lelkedben hirtelen, mert a bosszankodás az ostobák szívében tanyázik.

Ne mondd azt, hogy miért voltak jobbak a hajdani napok a mostaniaknál, mert nem bölcs dolog, ha ilyet kérdezel!

Sokan mondják, hogy milyen jók voltak a régi szép idők, de régen nem volt mosógép, porszívó, nem lehetett lemenni a boltba és kenyeret venni, hanem az emberek maguk kellett megőröljék a búzát, és abból készítették a kenyeret, stb... A régi időkben persze minden „jobb” volt...

Jó a bölcsesség az örökség mellett, hasznos azoknak, akik látják a napot.

Mert oltalom a bölcsesség, akárcsak a pénz, de hasznos dolog tudni, hogy a bölcsesség élteti azokat, akiknek van.

Figyeld meg Isten alkotásait: ki tudná kiegyenesíteni, amit ő görbévé tett?

Ki tud bármit is tenni Isten ellen, hisz mindnyájan erőtlenek vagyunk az Ő munkájával szemben.

A jó napokban élj a jóval, a rossz napokban pedig lásd be, hogy ezt is, amazt is Isten készítette azért, hogy az ember ne találja ki, mi következik.

Sok mindent láttam hiábavaló életemben: Van olyan igaz ember, aki elvész, pedig igaz, és van olyan bűnös, aki sokáig él, pedig gonosz.

Ne légy fölöttebb igaz, és ne bölcselkedj fölöslegesen: miért pusztulnál bele?!

Ne légy fölöttebb bűnös, és ne légy bolond: miért halnál meg idő előtt?!

Ez egy hibás következtetés, hisz az igazak nem mindig halnak meg hamar. Ne légy fölöttebb bűnös, csak mérsékelt bűnös? Emberi bölcselkedés az egész.

Jó, ha az egyiket is megragadod, a másikat sem engeded ki kezedből, mert az istenfélő ember minden bajból kikerül.

A bölcsesség nagyobb erőssége a bölcsnek, mint tíz olyan ember, aki a várost kormányozza.

Bizony nincs olyan igaz ember a földön, aki csak jót cselekedne, és nem vétkezne.

Ebben igaza volt. A Biblia szerint: nincs egyetlen igaz ember sem, és mindnyájan vétkeztek és híjján vannak Isten dicsőségének.

Ne figyelj mindenféle szóbeszédre, és ne halld meg, ha a szolgád átkoz!

Te magad is sok esetről tudsz, amikor te átkoztál másokat.

Mindent megpróbáltam a bölcsességért. Már azt gondoltam, hogy bölcs vagyok, pedig távol voltam tőle.

Távol van, ami van, és nagyon mélyen: ki tudná megtalálni?

Amikor rászántam magam, hogy megismerjem, kifürkészem és kikutassam bölcsen a végső következtetést, tudva, hogy az oktalanság bűn, és a tévelygés esztelenség,

úgy találtam, hogy a halálnál is keserűbb az olyan asszony, aki hasonló a vadászurokhoz: a szíve háló, kezei pedig bilincsek. Aki kedves Isten előtt, az megmenekül tőle, de a vétkes a foglya lesz.

Lásd, erre jöttem rá - mondja a Prédikátor -, mikor egyik gondolatról a másikra haladtam, hogy megtaláljam a végső következtetést,

amit még most is keresek, mert nem találtam meg: ezer közül egy igazi embert találtam, de asszonyt nem találtam azok között.

Ezer feleség közül egy jót sem talált. Lehet, hogy egy igaz embert talált ezer közül, de a férfiak nem voltak a házastársai, és azt mondják, hogy csak akkor ismered meg igazán az embert, ha a házastársad lesz.

Milyen nagyszerű, ha olyan feleséged van, aki szereti Istent, és az Úr nevét hívja segítségül!

Lásd, csupán arra jöttem rá, hogy Isten az embereket becsületeseknek teremtette, csakhogy ők mindenféle okoskodásokhoz folyamodtak.

Kicsoda elég bölcs, és ki tudja megmagyarázni a dolgokat? A bölcsesség derűssé teszi az ember arcát, és kemény arcvonásai megenyhülnek.

Szerintem a király parancsát meg kell tartani, már csak az Istenre tett eskü miatt is.

Ne hagyd el őt elhamarkodottan, ne állj rá semmi rosszra, mert mindent meg tud tenni, amit akar!

Mert a király szava hatalmas, és ki mondhatná neki: Mit művelsz?

Pál azt írja, hogy Istent sem vonhatja kérdőre senki, és nem mondhatja neki, hogy „miért teremtettél ilyenek?”

Aki a parancsot megtartja, nem ismeri meg a veszedelmet, mert a bölcs ember tudja, hogy eljön az ítélet ideje.

Minden dolognak megvan az ideje, amikor megítélik, mivel elhatalmasodott az emberi gonoszság.

Senki sem tudja, hogy mi fog történni, mert ki tudná megmondani neki: mi hogyan lesz?

Az ember nem tudja hatalmában tartani a lelket, bezárni sem tudja a lelket, és senkinek sincs hatalma a halál napja fölött. Háború idején nem engednek szabadságra senkit, és a bűn nem menti meg azt, aki elkövette.

Amikor eljön az idő, hogy meghaljunk, akkor nincs semmiféle hatalmunk arra, hogy a lelkünket visszatartsuk. Ez a hatalma egyedül Jézus Krisztusnak volt meg, amikor „a kereszten lehajtotta a fejét, és elengedte a lelkét”.

Korábban azt mondta a tanítványoknak, hogy „egyetlen ember sem veszi el tőlem az életemet, hanem én adom azt oda.”

Neki volt egyedül hatalma elengedni a lelkét.

Ilyeneket láttam, figyelmemet azokra a tettekre irányítva, amelyeket olyankor követnek el a nap alatt, amikor egyik ember a másik rovására hatalmaskodik.

Így láttam, hogy a bűnösöknek temetést rendeztek, amikor meghaltak; de eltávolították a szent helyről azokat, akik becsületesen éltek, és elfelejtették őket a városban. Ez is hiábavalóság!

Mivel nem ítélkeznek hamarosan a gonosz tettek fölött, azért van tele az embereknek a szíve gonosz törekvésekkel

Az emberek gyakran elkövetik azt a hibát, hogy félreértelmezik Isten természetét. Isten hatalmas türelemmel viseltetik a lázadó emberrel szemben.

Istennek elképesztően hosszú a türelme, sok mindent elvisel, és nem sújt le azonnal.

Gyakran hónapokkal, évekkel halasztja el az ítéletét, és ezért úgy tűnik, hogy a gonosz ember nyugodtan elkövethet minden gonoszságot. Az ember sokszor azt hiszi, hogy sikeresen rejtette el gonosz tetteit Isten elől, vagy ennél még rosszabb az, amikor azt hiszi, hogy Isten egyetért az ő cselekedeteivel, mert még mindig sikeres és gazdag, annak ellenére, hogy csal, lop, hazudik.

Ez viszont nem igaz! Isten mindent lát, Isten mindent tud, és mindenre kiterjed a figyelme – a megfelelő időben pedig ítélkezni fog. Azért nem ítélkeznek azonnal, hogy lehetőséget adjon az embereknek arra, hogy megtérjenek, visszaforduljanak a bűneikből, és biztonságos helyre menjenek. „Isten nem akarja, hogy egy is elvesszen, hanem hogy mindnyájan megtérjenek.”

Jézus Krisztus visszajövetelének késlekedése is azért van, mert Isten nem akarja, hogy egyetlen ember is elvesszen. Péter az Úr második eljövételével kapcsolatban ezt mondja:

az utolsó napokban csúfolódók támadnak, akik mindenből gúnyt űznek, akik saját kívánságaik szerint élnek,

és ezt kérdezzétek: „Hol van az ő eljövételének ígérete? Mert mióta az atyák elhunytak, minden úgy maradt, amint a teremtés kezdetétől fogva van.”

Mert rejtve marad előttük, szándékosan meg is feledkeznek róla, hogy egek régóta voltak, és föld is, amely vízből és víz által állt elő az Isten szavára....

Nem késlekedik az Úr az ígérettel, amint egyesek gondolják, hanem türelmes hozzátok, mert nem azt akarja, hogy némelyek elvesszenek, hanem azt, hogy mindenki megtérjen.

Mivel Isten ilyen sokat várt, és nem ítélte meg gyorsan a gonoszokat, ezért az emberek kezdik azt hinni, hogy Isten visszavonult, és hogy Jézus nem fog ismét eljönni. Azt is gondolják, hogy az egyház elragadtatása, és Jézus visszajövele csak álmokergetés, hibás Biblia magyarázat – ezért aztán neveltségessé teszik Jézus visszajövetelét. Mindez csak azért van, mert félreértelmezik Isten türelmét, Aki arra vár, hogy az emberek megtérjenek.

Isten kedves, türelmes és hosszútűrő, egyik esélyt a másik után adja, de tragikus, hogy dolog, amikor az emberek Isten türelmét félreértelmezik, és átadják magukat a gonosznak.

úgyhogy a vétkes százszor is követhet el gonosztettet hosszú időn át. De én mégis tudom, hogy az istenfélőknek lesz jó dolguk, mert Őt félik.

A bűnösnek azonban nem lesz jó dolga, és élete nem nyúlik hosszúra, mint az árnyék, mivel nem féli az Istent.

Végülis elérkezik Isten ítélete, nem lesz előle menekvés.

Van ilyen hiábavalóság is, ami a földön történik: Vannak igazak, akikkel úgy bánnak, mint a bűnösökkel; és vannak bűnösök, akikkel meg úgy bánnak, mint az igazakkal.

Akár az igaz, akár a gonosz ember lehet rákos, akár az igaz, akár a gonosz lehet gazdag.

Ezért az örömet dicsérem, mert nincs jobb dolog az ember számára a nap alatt, mint ha eszik, iszik, és örül, és ez kíséri munkáját egész életén át, amelyet Isten adott neki a nap alatt.

Emberi bölcselkedés szerint ez teljesen igaz, hisz ezen a síkon igen sekélyes életet lehet csak élni, ezért ennyi az élet összefoglalása: egyél, igyál, most örülj annak, amid van.

Azután arra irányítottam figyelmemet, hogy megismerjem a bölcsességet, szemügyre véve azokat a foglalkozásokat, amelyeket úgy űznek a földön, hogy az embereknek sem éjjel, sem nappal nem szállhat álom a szemére.

Úgy láttam, hogy az ember nem képes kiismerni Isten sokféle tettét, azokat a tetteket, amik a nap alatt történnek. Az ember ugyan fáradozik azon, hogy kikutassa, mégsem tudja kiismerni. Még ha azt mondja is a bölcs, hogy már tudja, akkor sem képes kiismerni.

Mindezt megfigyeltem, mert tisztán akartam látni mindezt, hogy az igazak és a bölcsék minden munkájukkal együtt Isten kezében vannak. Az ember azt sem tudja, hogy szeretet, vagy gyűlölet vár-e rá: minden előtte van.

Minden érhet mindenkit. Ugyanaz történhetik az igazzal és a bűnösrel, a jóval, a tisztával és a tisztátalannal; azzal, aki áldozik és azzal, aki nem áldozik; úgy járhat a jó, mint a vétkes, az esküdöző éppúgy, mint aki fél az esküdtől.

Rossz dolog ez, hogy mindannak során, ami a nap alatt történik, ugyanaz érhet utol mindenkit. Ráadásul az emberek szíve tele van gonosszággal, és esztelenség van bennük, amíg csak élnek. Végül pedig a halottak közé kerülnek.

Lehetsz bármilyen bölcs vagy bármilyen gazdag, akkor sem menekülhetsz meg a haláltól. Egyszer mindenki meghal, mondja Salamon emberi bölcsességében, de Jézus elmondta, hogy hogyan menekülhetünk meg a haláltól. Ő azt mondta, hogy „aki bennem hisz, az sohasem fog meghalni.” Van menekülés a halál elől, de az emberi bölcsesség nem elég, Isten kinyilatkoztatása szüksége ehhez. És Isten kinyilatkoztatta mindezt: „akié a Fiú, azé az élet.”

Csak annak van reménysége, aki az élők közé tartozik. Többet ér egy élő kutya, mint egy döglött oroszlán. Az élők annyit tudnak, hogy meg fognak halni; de a holtak semmiről sem tudnak, semmiből sincs hasznuk többé, még az emléküket is elfelejtik.

Ezt a verset is fel szokták használni azok, akik a lélek elpusztulását tanítják, de már említettük, hogy ez a könyv nem használható Isteni bölcsesség bizonyítására. Jézus mondta el a következő történetet:

„Volt egy gazdag ember, aki bíborba és patyolatba öltözött, és nap mint nap fényes lakomát rendezett. Volt egy Lázár nevű koldus is, aki ott feküdt a gazdag előtt, fekélyekkel tele, és azt kívánta, hogy bárcsak jóllakhatna a gazdag asztaláról lehulló morzsákkal; de csak a kutyák jöttek hozzá, és nyaldosták a sebeit.

Történt pedig, hogy meghalt a koldus, és felvitték az angyalok Ábrahám kebelére. Meghalt a gazdag is, és eltemették.

Amint ez a pokolban kínok között gyötrődve felemelte a tekintetét, látta távolról Ábrahámot és kebelén Lázárt.

Ekkor felkiáltott: Atyám, Ábrahám, könyörülj rajtam, és küldd el Lázárt, hogy ujjá hegyét mártsa vízbe, és húsítsa meg a nyelvemet, mert igen gyötrődöm e lángban.

De Ábrahám így válaszolt: Fiam, jusson eszedbe, hogy te megkaptad javaidat életedben, éppen úgy, mint Lázár a rosszat. Ő most itt vigasztalódik, te pedig gyötrödsz.

Ezen felül még közöttünk és közöttetek nagy szakadék is tátong, hogy akik innen át akarnak menni hozzátok, ne mehessenek, se onnan ide át ne jöhessen senki.

Jézus a halál utáni lélek tudatáról beszél itt. Salamon pedig azt mondta emberi bölcsességében, hogy a halottak semmit sem tudnak. De az előző történetből látjuk, hogy a gazdag ember emlékezett mindenre, ami a földi életében történt. Választani kell, hogy vagy Jézus szavait fogadjuk el, vagy Salamon öregkori keserű szavait az életről „a nap alatt”.

Szeretetük is, gyűlöletük is, igyekezetük is tovatûnik, és nincs részük soha többé semmiben sem, ami a nap alatt történik.

Azért edd csak örömmel kenyeredet, és idd jókedvvel borodat, mert mindig az volt Isten jóakarata, hogy ezt tedd!

Ruhád legyen mindig fehér, és fejedről ne hiányozzék az olaj!

Élvezd az életet feleségeddel együtt, akit szeretsz, mulandó életed minden napján, amelyet Isten adott neked a nap alatt; mulandó életed minden napján, mert ez jutott neked az életben, és munkád révén, amit fáradsággal végzel a nap alatt.

Tedd meg mindazt, ami a kezéd ügyébe esik, és amihez erőd van, mert nem lesz cselekvés, gondolkozás, ismeret és bölcsesség a holtak hazájában, ahová menned kell!

Ez a másik vers, amellyel bizonyítani akarják a lélek halálát.

Azt is láttam a nap alatt, hogy nem a gyorsak győznek a futásban, nem a hősök a harcban, nem a bölcsenek jut a kenyér, nem az értelmeseknek a gazdagság és nem a tudósoknak a jóindulat, mert mindezek az időtől és a körülményektől függnek.

Újabb hibás következtetés, nem Isten szerinti gondolat.

Nem tudja az ember azt sem, hogy mennyi ideje van még. Ahogyan a halak veszedelmes hálóba kerülhetnek, ahogyan a madarak törbe eshetnek, ugyanúgy jutnak kelepcébe az emberek is, ha hirtelen rájuk szakad a veszedelem ideje.

Ilyen bölcsességet is láttam a nap alatt, és nagyon rám nehezedett:

Volt egy kicsiny város, kevés lakóval. Megtámadta azt egy nagy király, körülvette és ostromműveket épített vele szemben.

De akadt benne egy szegény bölcs, aki bölcsességével megmentette a várost. Az emberek azonban nem törődtek tovább azzal a szegény emberrel.

Akkor ezt mondtam: Többet ér a bölcsesség a hatalomnál, de a szegények bölcsességét mégis megvetik, és nem hallgatnak beszédükre.

A bölcsnek nyugodt szavaira kell inkább hallgatni, mint az ostobák közt uralkodónak a kiabálására.

Többet ér a bölcsesség a harci eszközöknél; egyetlen vétkes sok jót pusztíthat el.

Egy döglött légytől büdös lesz és megerjed a kenőcskészítő olaja; egy kis ostobaság hatásosabb a bölcsességnél és a tisztességnél.

A bölcs emberek is sok ostobaságot követnek el, és ezzel nevetség tárgyává teszik önmagukat.

*A bölcs ember gondolatai a jóra, az ostoba gondolatai a rosszra irányulnak.
Akármerre jár is az ostoba, fogyatékos az esze, mégis mindenkiről azt gondolja, hogy az az ostoba.
Ha az uralkodó haragra lobban ellened, ne hagyd el helyedet, mert a higgadtság nagy vétkeket akadályoz meg!*

Mennyivel okosabb dolog engedni a vitában, hisz ez békességet hoz, és sokszor még az életedet is megmentheti. Sokan meg is haltak azért, mert a jogaikat követelték. A legnagyobb viták, a legnagyobb haragok értelmetlen semmiségekből indulnak el.

*Láttam, hogy van olyan rossz dolog is a nap alatt, amely a hatalmasok tévedéséből következik:
az ostobák nagy méltóságra kerülnek, az érdemesek pedig alacsony sorsra jutnak.
Láttam rabszolgákat lóháton ülni, és fejedelmeket gyalog járni, mintha rabszolgák volnának.
Aki vermet ás, belesik abba, és aki lerontja a kőkerítést, azt megmarja a kígyó.
Aki követ fejt, megsértheti magát, és aki fát hasogat, veszedelemben forog.
Ha kicsorbul a vas, és nem köszörülük ki, akkor több erőt kell kifejteni. A helyesen alkalmazott bölcsesség a hasznos!
Ha megmar a kígyó, mielőtt megbûvölték, semmit sem ér aztán a kígyóbûvölő tudománya.
A bölcs embert kedvessé teszik saját szavai, az ostobát pedig saját szája teszi tönkre.
Beszédének a kezdete butaság, és a vége szörnyű ostobaság.
Az ostoba szaporítja a szót, pedig nem tudja senki, hogy mi fog történni. Ki is tudná megmondani, hogy mit hoz a jövő?*

Nem tudjuk, hogy mit hoz a jövő, pedig sokan nagy önbizalommal beszélnek arról.

*Az ostobát úgy kifárasztja a munkája, hogy a városba sem tud bemenni.
Jaj neked, ország, ha királyod gyermek, és vezetőid már reggel lakomáznak!
Boldog vagy, ország, ha királyod nemes ember, és vezetőid a rendes időben étkeznek, önuralommal és nem részegeskedve!
Ha rest az ember, megroskad a gerenda, és ha ölbe teszi a kezét, csöpög a háztető.
Mulatság kedvéért rendeznek lakomát, és vidámmá teszi az életet a bor, de pénz kell mindehhez!*

A feleségem szerint ez biblikus igazság, én meg próbálom mondani neki, hogy ez csak Salamon világi bölcsessége. Hihetetlen, hogy a világ mennyire ebben a tévhitben él, hogy a pénz mindent meg tud oldani.

*Még gondolatodban se átkozd a királyt, és hálószobádban se átkozd a gazdagot! Mert az égi madár is elviszi a szót, és a szárnyas állat is elárulja a beszédet!
Szállíts élelmet a tengeren, mert idő múltával visszanyered azt!
Oszd el hét- vagy nyolcfele is, mert nem tudod, milyen csapás érheti a földet!*

Sosem tudhatod, hogy nem-e szorulsz rájuk, légy hát bőkezű az emberekkel.

*Ha megtelnek a fellegek, esőt hullatnak a földre. Ha ledől a fa, akár délre, akár északra, ugyanazon a helyen marad, ahová ledőlt.
Aki mindig csak a szelet figyeli, nem vet, és aki csak a fellegeket lesi, nem arat.
Ahogyan nem ismered a szél útját, vagy a csontok formálódását a terhes asszony méhében, éppúgy nem ismered Isten munkáját, aki mindent alkotott.*

Mennyi mindent nem ismerünk Isten dolgaiból. Jézus azt mondta, hogy
A szél arra fúj, amerre akar; hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy: így van mindenki, aki a Lélektől született.”

Reggel fogj a magvetéshez, és ne pihentesd a kezéd este sem, mert nem tudod, melyik sikerül: ez, vagy amaz, vagy mind a kettő egyaránt jó lesz.

Édes a világosság, és jó látni szemünkkel a napot.

Azért ha sok évig élhet az ember, örüljön mindig, de gondoljon arra, hogy sok sötét napja is lesz, és ami következik, az mind hiábavalóság!

Örvendezz, ifjú, míg fiatal vagy, légy jókedvű ifjúságod idején, és élj szíved vágya szerint, ahogy jónak látod! De tudd meg, hogy mindezekért Isten megítél téged!

Távolítsd el szívedből a bosszúságot, és tartsd távol magadtól a rosszat, mert az ifjúkor és a fiatalság mulandó!

Túl hamar megöregedünk, de túl későn leszünk bölcsek. Valaki azt mondta, hogy szomorú, hogy a fiatalságot a fiatalokra pazarolják. Ha az öregkori bölcsességgel együtt visszakerülhetnél a fiatalkorba, mi mindent tehetnél meg. Emlékszem, hogy mennyi időt és lehetőséget pazaroltam el. Egész a főiskoláig nem akartam tanulni, és később jöttem rá, hogy milyen ostoba voltam, hogy dicsekedtem azzal, hogy sosem tanultam otthon semmit. Elpazaroltam a fiatal éveimet.

Gondolj Teremtődre ifjúságod idején

A megtérések legnagyobb része a tinédzser korban történik meg. A következőkben az öreg ember érdekes leírását olvashatjuk:

Gondolj Teremtődre ifjúságod idején, míg el nem jönnek a rossz napok, és el nem érkeznek azok az évek, melyekről ezt mondogod: nem szeretem őket!

míg el nem sötétedik a nap világa, meg a hold és a csillagok, és újra felhők nem érkeznek az eső után.

Ahogy egyre idősebbek leszünk egyre erősebb villanykörtét teszünk a lámpákba. Én is úgy jöttem rá, hogy szemüvegre van szükségem, hogy azt gondoltam, élesebb fényre van szükségem az olvasáshoz.

Akkor reszketni fognak a ház őrizői, támolynak az erős férfiak; megállnak az őrlő lányok, mert kevesen vannak, és elhomályosulnak az ablakon kinézők.

Bezárulnak az utcára nyíló ajtók, elcsendesül a malom zúgása. Fölkelnek a madárszóra is, és elhalkul minden énekszó.

Még egy kis emelkedőtől is félnek, és ijedeznek az úton. A mandulafa kivirágzik, a sáska nehezen vonszolja magát

Nemrég voltam egy öregek otthonában, hogy meglátogassam egyik gyülekezeti tagunkat, és amikor a lifthez mentem, hogy menjek lefelé, egy öreg néni rohant oda, és kiabálta, hogy „segítség, segítség!” Kérdeztem, hogy mi a baja? „Egy ember bejött a szobámba, és még mindig ott van, és nem tudom kizavarni!” Majd én elintézem – mondtam neki. Egy kis öregasszony volt, gondoltam, hogy egy kis öregember lehet a szobájában. Együtt bementünk a szobába, és körbenéztem, és mondtam, hogy nincs itt senki. „De az előbb berepült itt az ablakon, és leült a mosdó szélére, és egy ideig farkasszemet nézett velem.”

mit sem ér a fűszer, mert elmegy az ember örök otthonába, és az utcán körös-körül siratók járnak.

Végül elszakad az ezüstkötél, összetörik az aranypohár, a korsó eltörik a forrásnál, és a kerék belezuhan a kútba.

A por visszatér a földbe, olyan lesz, mint volt, a lélek pedig visszatér Istenhez, aki adta.

Igen nagy hiábavalóság, mondja a Prédikátor, minden hiábavalóság!

Mindennek vége: a testből ismét por lesz, a lélek pedig visszatér Istenhez, Aki adta – minden hiábavalóság. Ez az élet Isten nélkül, és nélküle pont ezt fogja megtapasztalni mindenki. Az életnek nincs értelme Isten nélkül, Isten szolgálata nélkül.

Bölcs volt a Prédikátor, és azonfelül a népet is tanította ismeretre. Gondolkodott, kutatott, és sok példabeszédet szerzett.

Igyekezett a Prédikátor arra, hogy értékes mondásokat találjon, és őszintén leírta az igaz mondásokat.

A bölcsök szavai olyanok, mint a tüskék, és azoknak gyűjteménye olyan, mint az egymás mellé levett cövekek, amelyek egy Pásztortól valók.

Ezeken felül, fiam, fogadd meg az intést: A sok könyv írásának nincs vége, és a sok gondolkodás elfárasztja a testet.

És a végkövetkeztetés:

Mindezt hallva a végső tanulság ez: Féld Istent, és tartsd meg parancsolatait, mert ez minden embernek kötelessége!

Mert Isten megítél minden tettet, minden titkolt dolgot, akár jó, akár rossz az.

Adja az Isten, hogy egyre közelebb kerüljeteK hozzá, és egyre inkább az Ő szemszögéből értséteK az életet, hogy sokkal többet tapasztaljatok meg, mint amennyi a „nap alatti élet”, és hogy a Fiában levő élet gazdag beteljesülését éljéteK meg a Lélek segítségével. Isten az Ő Lelke segítségével vezessen benneteket abba a gazdag életbe, amelyet Ő készített nektek elő Jézus Krisztusban. Isten keze legyen az életeteken, és járjatok Vele szeretetben, Jézus nevében.

79 perc